

A large group of salmon are swimming in a circular tank at night. The water is dark green, and the fish are illuminated by a central light source, creating a bright circular area in the middle of the tank. The fish are swimming in various directions, and their reflections are visible on the water's surface.

Hva betyr tilgang på fôr for velferd for villfanget torsk?

Thrond O Haugen

Bakgrunn

- FKD sitt forslag til regelendring der mellomlagringsperioden av villfanget fisk økes fra 4 til 12 uker
  - Hva er de fiskevelferdsmessige konsekvensene av en slik økning?
- Norges Fiskarlag ønsket FoU-prosjekt
  - Finansiering fra FHF og Råfisklaget

Teamet

- NIVA-teamet
- Referansegruppe
  - Trond Rosten (PL)
  - Gerd Kristoffersen, Råfisklaget
  - Thrond Haugen
  - Anne Karlsen, Gunnar Klo AS
  - Arne Kvinge
  - Jøsten Kisteborg, Fiskarlaget
  - Anders Karlsen
  - Anne B Østland, Fiskeridirektoratet
  - Bjørn Olay Rosseland
  - Bente Bergersen, Mattilsynet
- Ellers
  - Brit Morken, Aker Sykehus (Ultralyd)
  - Brankica Djordjevic, UMB (kortisol)
  - Anders Kiessling, UMB (faglig rådgiver)

NIVA

RAPPORT L.NR. 5780-2009

Velferdsmessige
aspekter av fôrrestriksjon
for villfanget torsk

STF80 A085052-Åpen
RAPPORT

Kvalitet loddetorsk

Hanne Digre

SINTEF Fiskeri og havbruk AS
Foredlingsteknologi
November 2008

www.sintef.no

 SINTEF

NIVA

Thrond O Haugen

1. september
2010

4

Forsøksfisken

- Torsk fra Båtsfjordbruket
  - fanget den 21.04.2008 med snurrevad
- Frakt med spesialtankbil til MFS-Solbergstrand 5. mai 2008 (Jarle Tveiten)
- Restitusjonsperiode til forsøksstart 19. mai
  - 7% dødelighet i perioden
- Stor variasjon i størrelse – mye skader

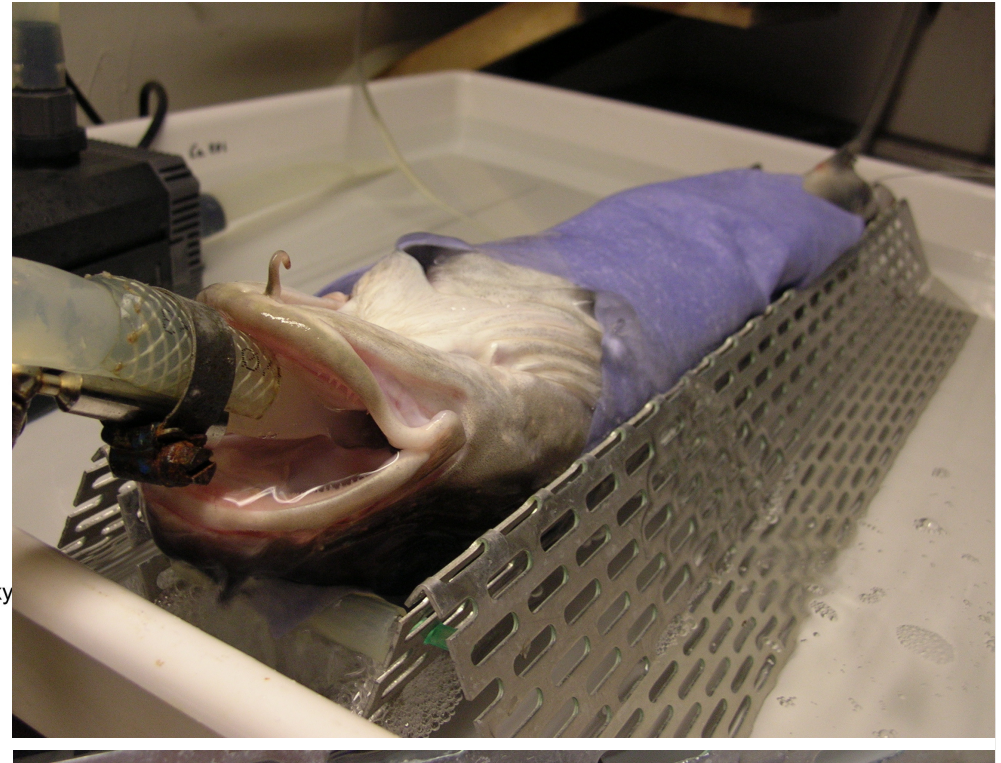
	Lengde (cm)	Vekt (kg)
Gjennomsnitt	68.6	3.2
SD	12.3	1.7
min	42.3	0.6
maks	102.0	8.6

Forsøksoppsett

- Forløpsstudie av basalfysiologi
  - Kartlegge fysiologisk *forløp* under sult
  - Ukentlig blodprøvetaking
    - Kanylering
    - Stresslab
- Effekttest av fôrrestriksjon
  - 2 kar gis mat - 2 kar ikke mat
  - Fysiologi, skader, leverstørrelse og atferd
  - Prøvetaking hver 4. uke
  - Individmålinger
  - Kjøttkvalitet - SINTEF
- Refôring av halvparten etter 12 uker

Forløpsstudie

- Dokumentere forløp av basalfysiologi under fôrrestriksjon
- Kanylering
  - Ukentlig blodprøvetaking
  - 8 individer
  - Detaljert fysiologisk kartlegging

Effektstudie

- To kar med fôring og to uten
  - 74-78 individer per kar
  - 1,0 l/kg/min med vann fra 60 m dyp
  - 4 m diameter kar
  - 8-10 ° C
  - Individmerka all fisk (PIT)
- Filming 3x15 min daglig
  - Atferdsstudie
    - Aggresjon
    - Kannibalisme
- Hver 4. uke
  - Metomidat (2-3 min)->metacain
  - Blodprøver
  - Lengde-vekt
  - Sår/skader
  - Leverstørrelse

Skader – utilsikta tema

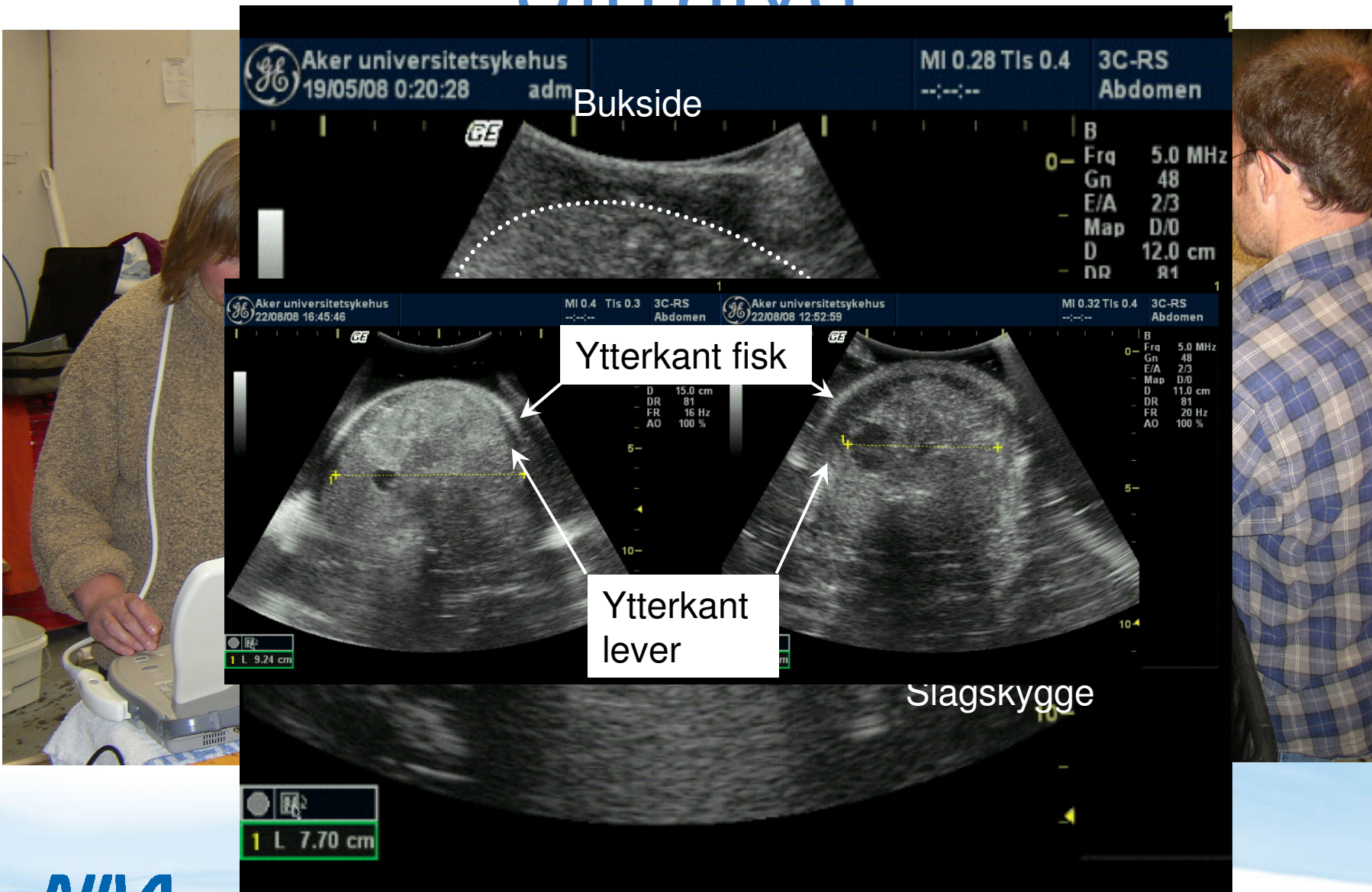
- Indeksering av skadene
  - 0-5
    - 0 = ingen skade
    - 5 = svært skadet (f.eks. finne borte)
- Fotografering av all fisk
  - Nærbilder av finner

Ultralyd

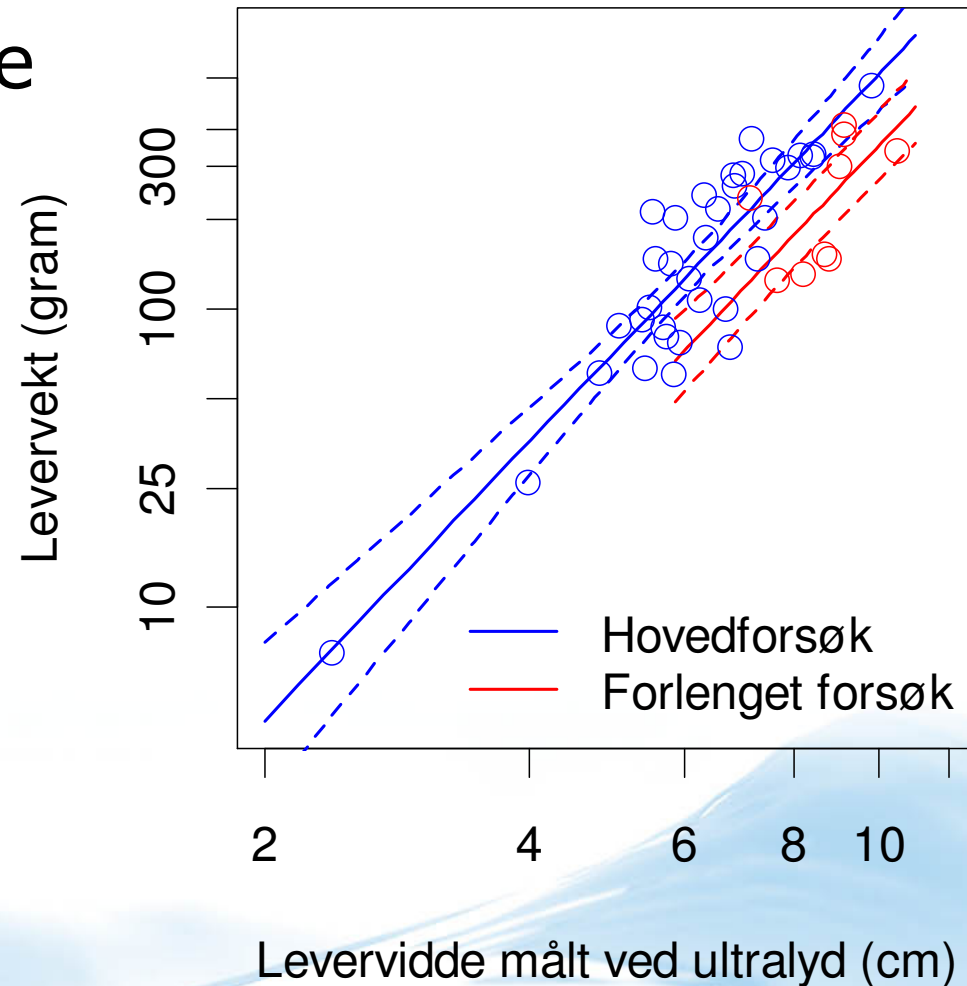
- Måling av leverstørrelse
  - Indikator på fettreserver
- Muliggjode gjentatte målinger på samme fisk
  - 5 målinger per individ per gang
  - 4 målerunder

Ultralyd

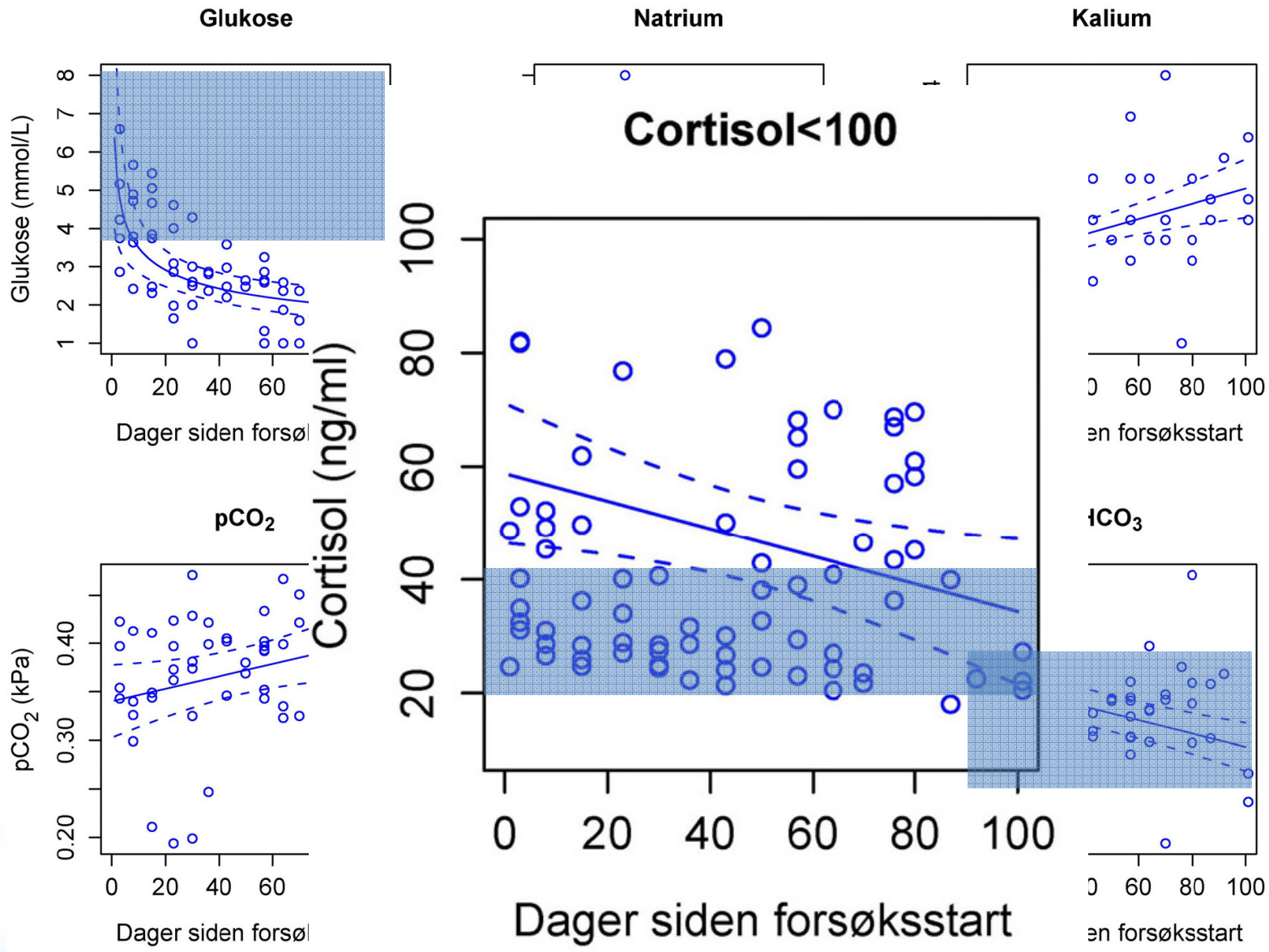
Ultralyd

- Godt egnet metode
  - Målefeil 3%
- Følsom for magefylling
- Også egnet for påvisning av mageinnhold

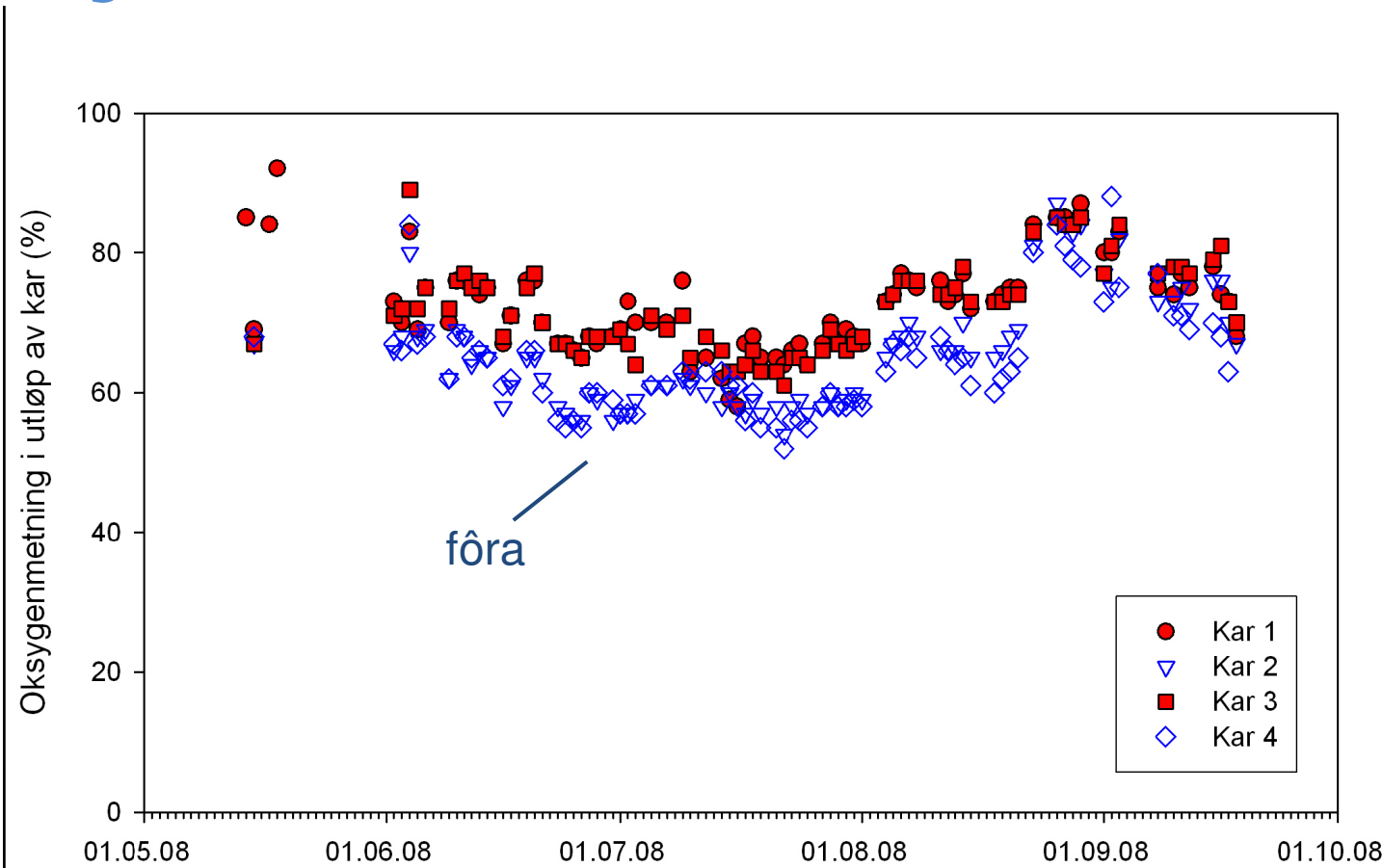

Resultater - forløpsstudien

- Trender for alle variablene (bortsett fra natrium
  - Justerer for individvariasjon
- Alt innenfor normalen
- ...bortsett fra glukose
  - Samt noen ekstreme kortisolverdier
- Kortisol
  - Liten, men negativ trend
    - tyder på tilpasning til forholdene
  - Lite som tyder på at fravær av fôr oppfattes som stress

Miljø i tankene - effektstudien

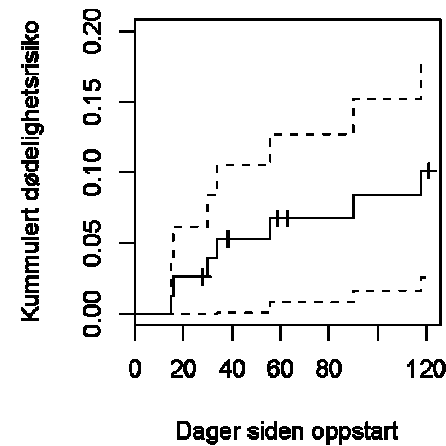
Det lavere oksygenivået i fôragruppa kan ha maskert noen av effektene

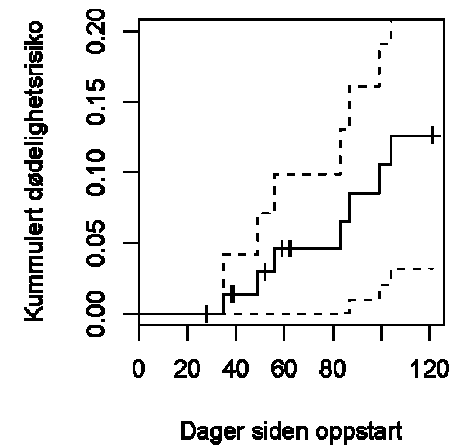
Resultater effektstudien

- Ikke forskjellig dødelighet
  - Stor kareffekt
  - Viktig med replikater

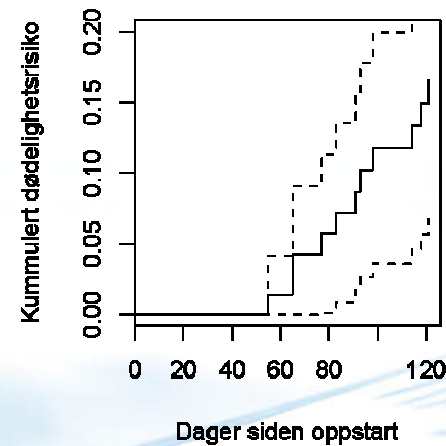
Tank 1: sultet

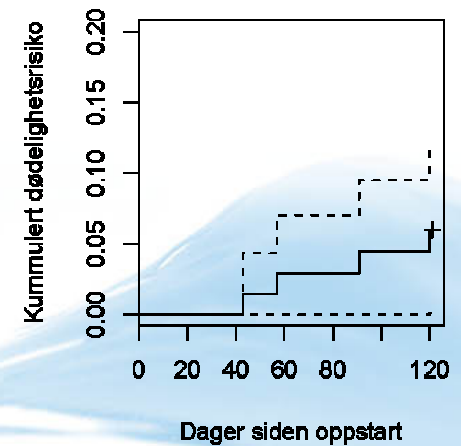
Tank 3: sultet

Tank 2: føret

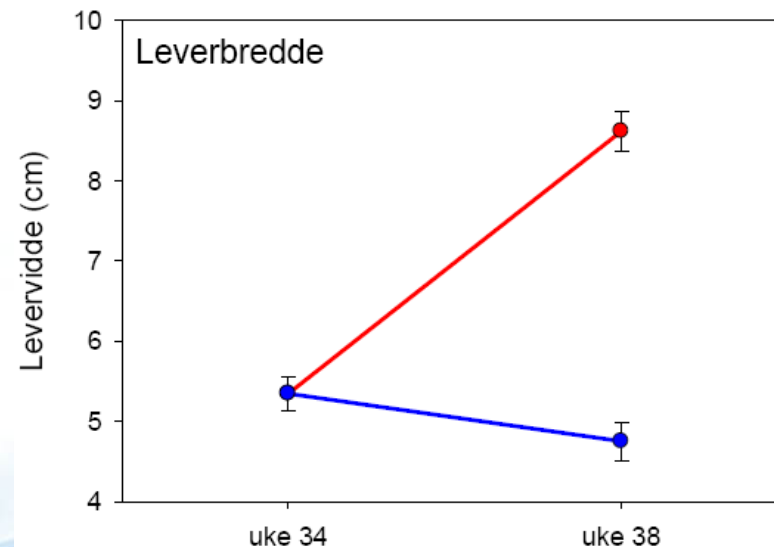
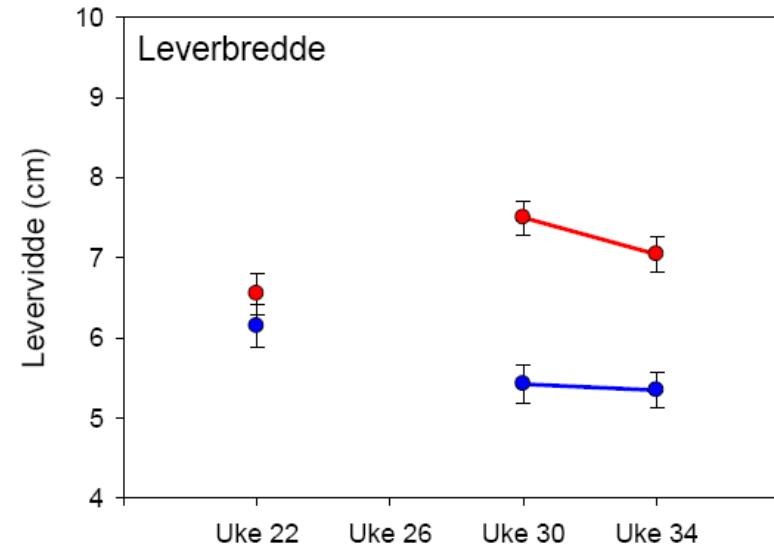

Tank 4: føret

Vekt og leverstørrelse

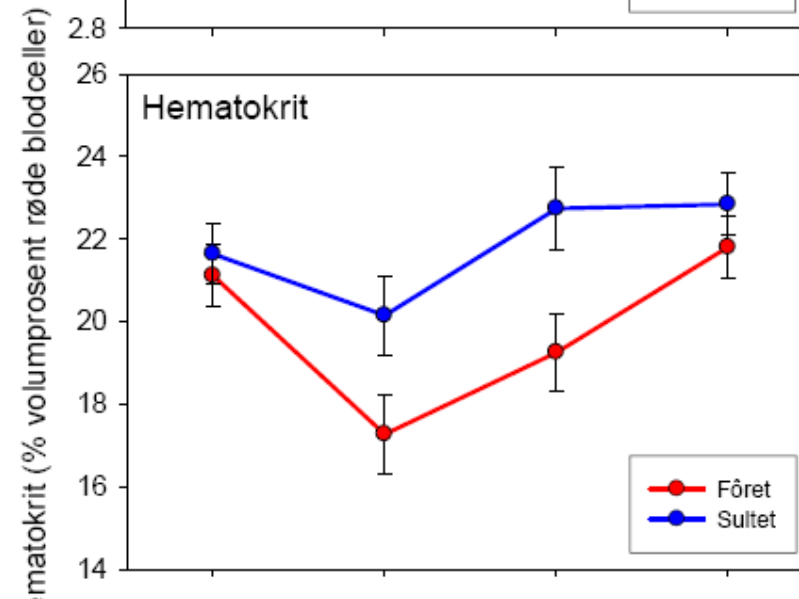
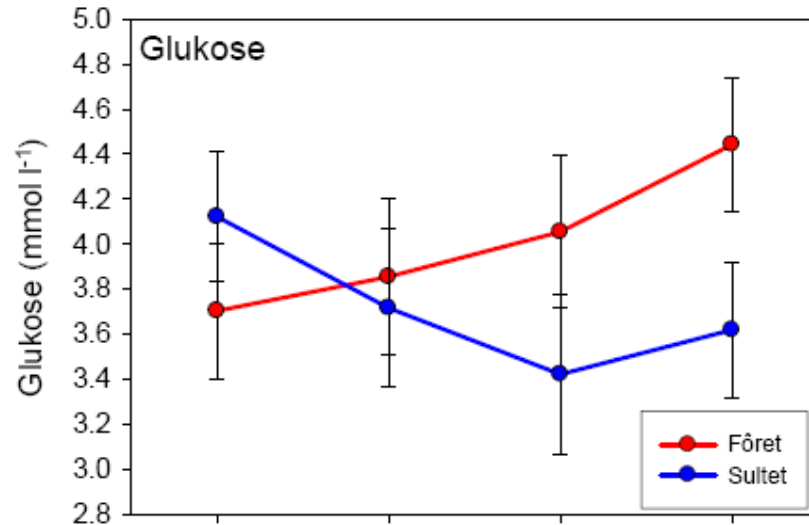
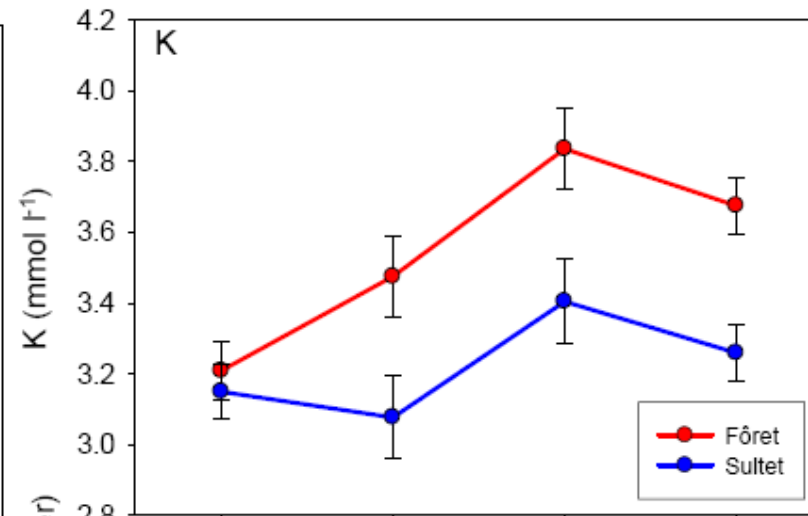
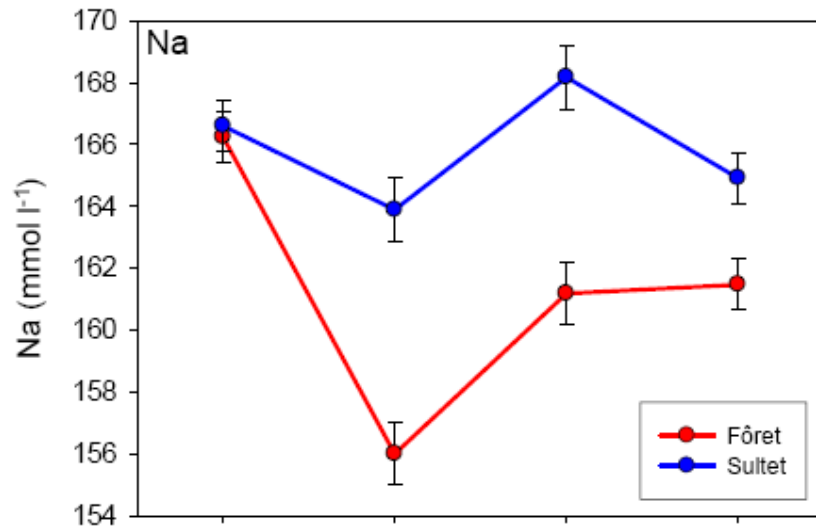
- Stor effekt av fôrrestriksjon for både individvekt og leverstørrelse
- Rask restitusjon ved refôring
- Alle leverstørrelser godt innafor hva man finner hos villfisk
  - Langt unna utsulta fisk

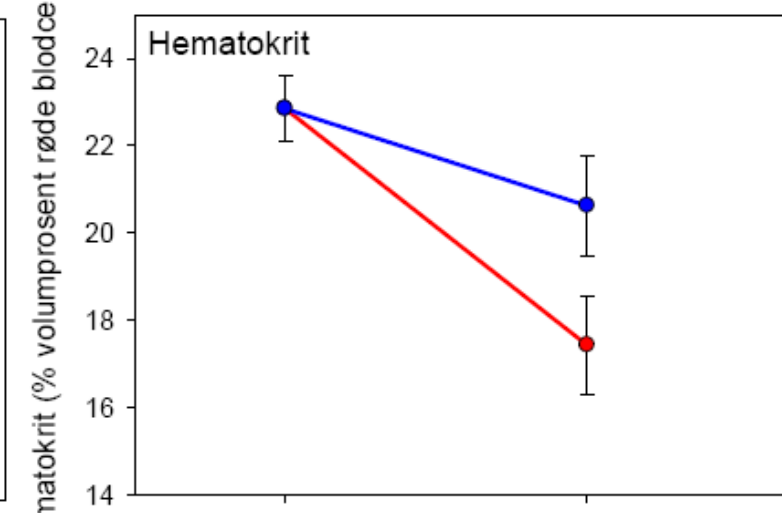
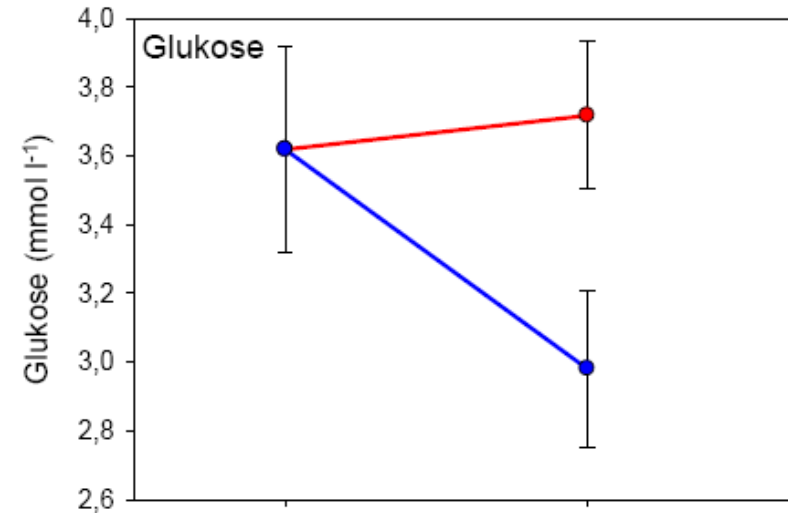
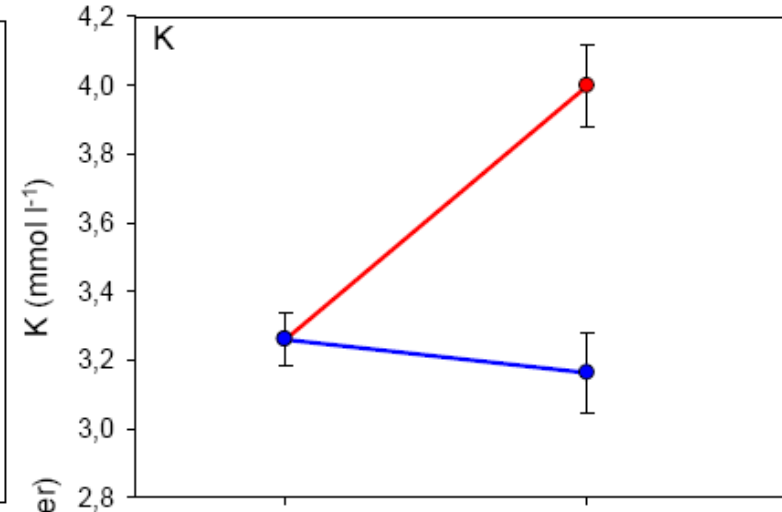
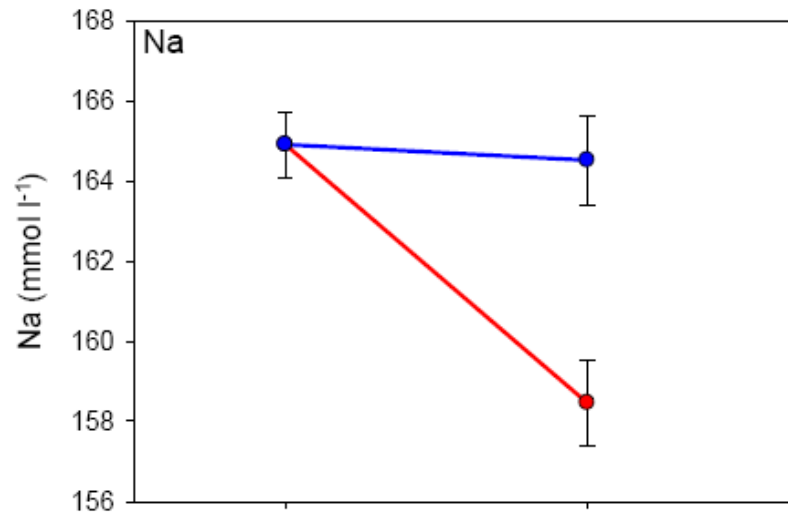
analyser i effektstudien

- Alle variabler like i alle kar ved oppstart
- Mixed-effect linear models
  - Repeterte målinger tatt høyde for
  - Autokorrelasjon modellert inn

Blodvariabler

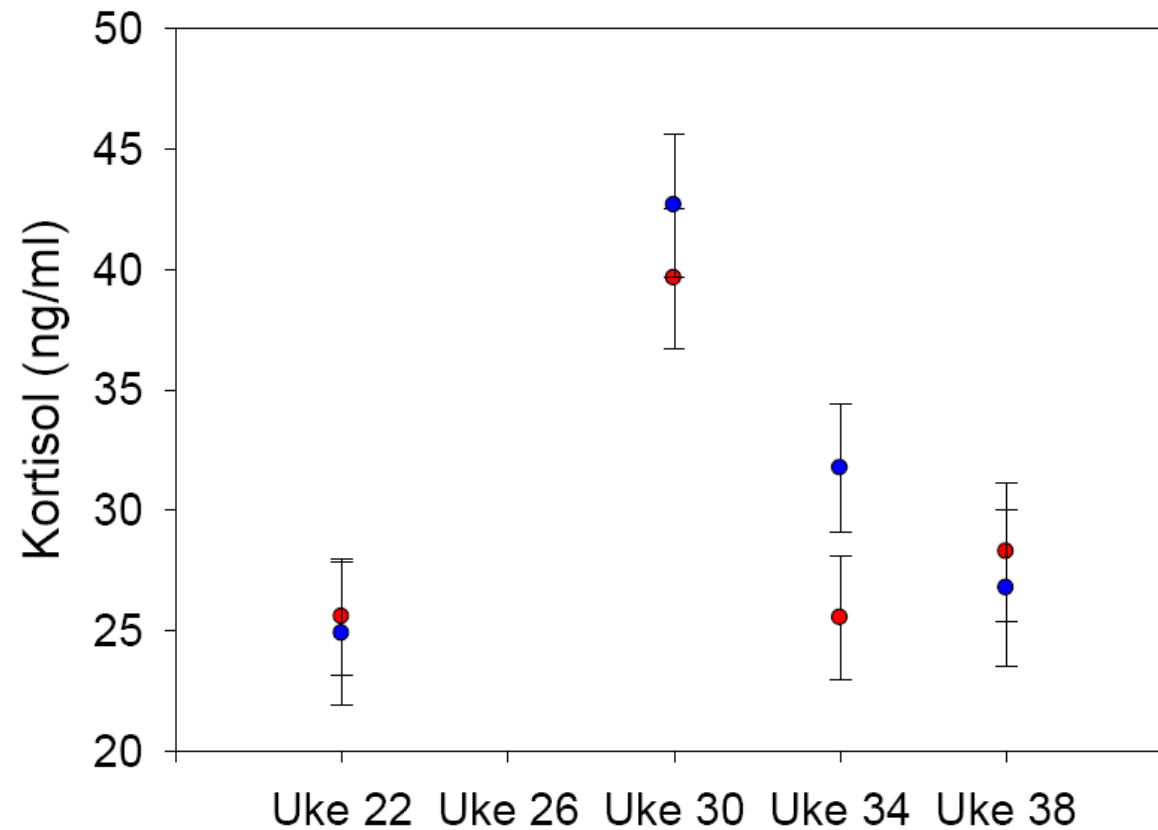

Restitusjon

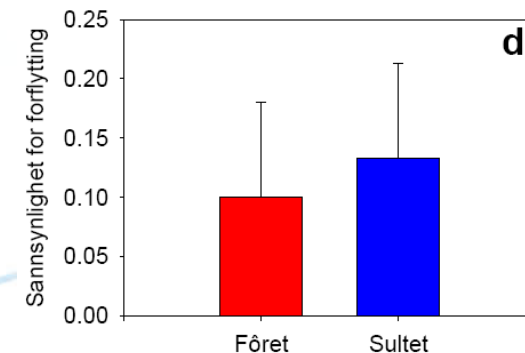
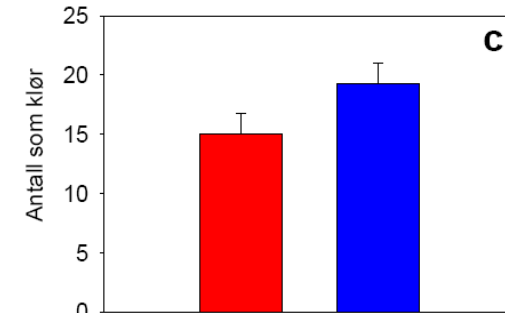
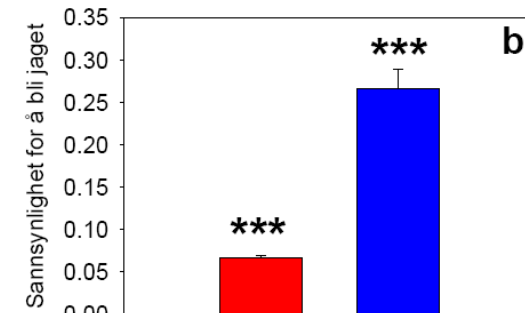
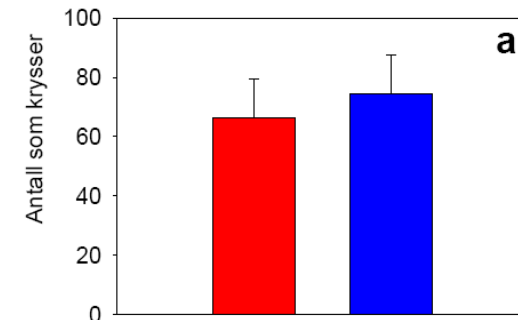
Kortisol

- Tendens til høyere nivå ved sulting
- Rask restitusjon

Atferd

- Sannsynlighet for jaging betydelig større i sult-gruppa
  - Ellers liten forskjell
- 4 tilfeller av kannibalisme dokumentert (sultgruppa)
- Generelt lite aggresjon

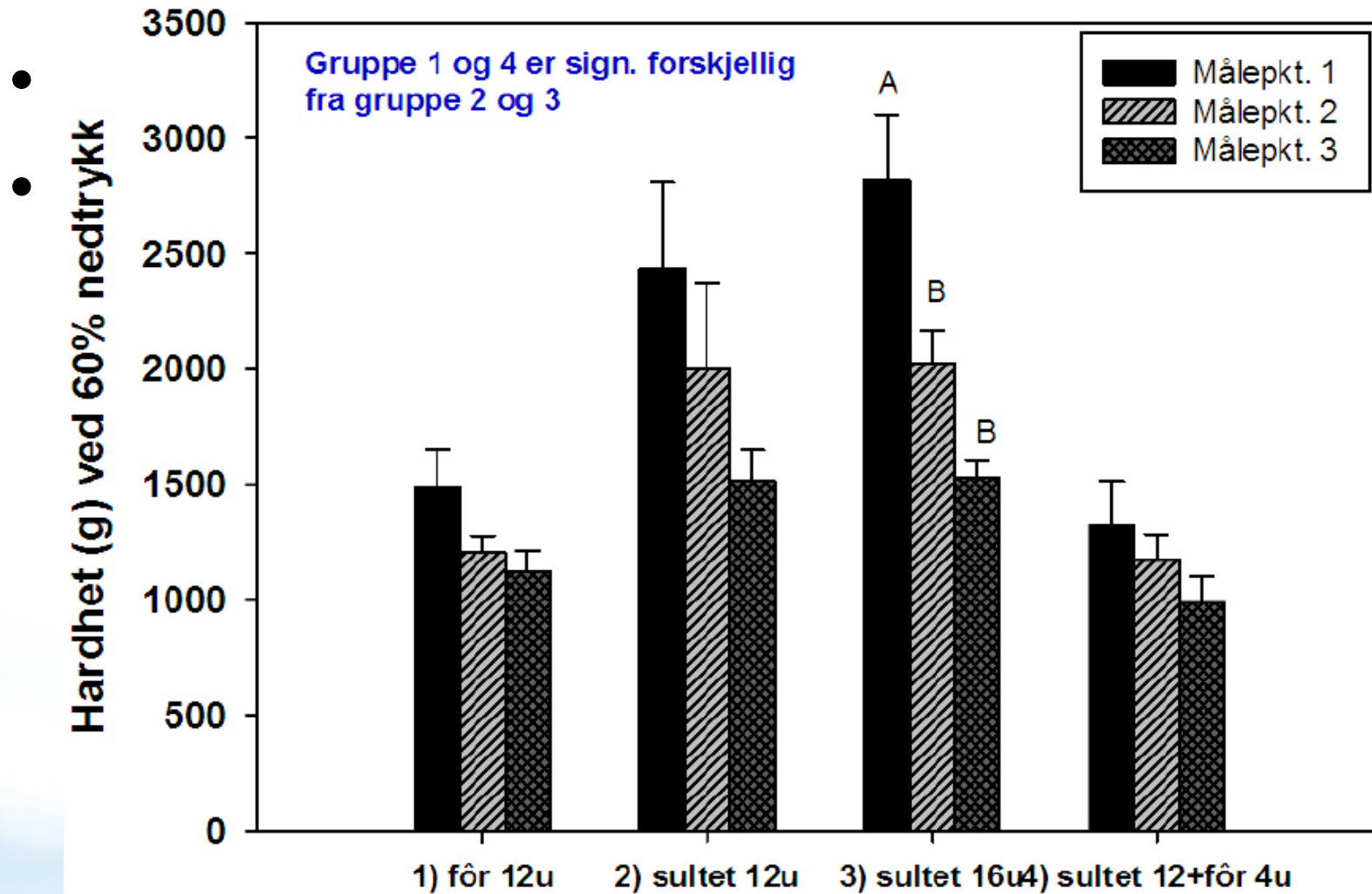

Helning av skader

- Sakte helning av finne og kroppsskader
  - Ikke forskjell mellom fôra og ufôra
    - ...bortsett fra ryggfinne
      - Sannsynlighet ikke skada start = 0.4
      - Sannsynlighet ikke skada slutt = 0.8
- Øyeskader ble ikke helet

Kvalitet på filet

e

Konklusjoner

- Loddetorsken tåler opptil 16 uker uten fôr
  - ikke kritisk effekt på fysiologiske reguleringsystemer
  - MEN stress måles allerede etter 4 uker
  - Godt tilpassa sulteperiode ved 8-10° C
- Rask restitusjon for alle målte variabler

Velferdskonklusjoner

- Dawkins 2004:
  1. Er dyret sunt? SVAR: JA
  2. Får dyret det det vil ha? SVAR: TJA
    - naturlig for den å spise på denne tida av året
    - Redusert velferd pga sår fra fangst og ombordtaking
    - Redusert velferd på grunn av økt aggressivitet

Oppfølging

- Teste ut under "naturlige" forhold
  - Unngå lab-artefakter
  - Riktig skala
  - Fokus på:
    - Atferd
    - Endokrinologi
    - blodfysiologi
    - Patogenmottakelighet
- NFR-søknad

Takk for meg